

Dosarul nr. 2rac-45/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (A. Cucerescu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Iu. Cimpoi, I. Secieru și A. Danilov)

ÎNCHEIERE

6 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Nicolae Craiu

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” cu privire la încasarea penalității,

împotriva deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, a fost admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed”, casată hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a depus cerere de chemare în judecată la 22 februarie 2017 împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” cu privire la încasarea penalității.

Reclamanta în motivarea pretențiilor a indicat că la 3 februarie 2016 a încheiat cu Societatea cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” contractul de achiziții publice nr. 15/02875 cu privire la procurarea substituenților proteici necesari tratamentului nutritiv al pacienților cu fenilcetonurie în scopul realizării programului special în sănătate „Combaterea maladiilor rare” pentru anul 2016.

La 22 februarie 2016, contractul a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice, dată de la care obligațiile contractuale asumate de către părți au devenit exigibile.

S-a precizat că prin reclamația nr. A07.PS-01.Rg02-546 din 8 februarie 2017 reclamanta a solicitat pârâtei stingerea penalităților în sumă de 325 626,90 de lei pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, sau prezentarea probelor care ar demonstra intervenirea unei forțe majore.

Prin răspunsul nr. 214-ex din 16 februarie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” a informat Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale că pretenția privind încasarea penalității ce rezultă dintr-un contract care a fost executat la 31 decembrie 2016, nu poate fi înaintată.

Reclamanta a specificat că în baza pct. 6.1. lit. a) din contractul de achiziții publice, pârâta s-a obligat să livreze bunurile în condițiile stabilite în acest act juridic.

Potrivit specificației la contractul nr. 15/02875 din 3 februarie 2016, bunurile urmau să fie livrate până la 31 mai 2016, însă conform facturii nr. FB9334756 acestea au fost livrate la 20 iunie 2016.

Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a precizat că potrivit pct. 9.9 din contractul de achiziții publice, pentru livrarea cu întârziere a bunurilor prevăzute în contract, vânzătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1 % din suma bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 50 % din suma totală a contractului, care se încasează unilateral de către cumpărător din garanția pentru buna executare a contractului.

A solicitat Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed”, în beneficiul său a penalității în sumă de 325 626,90 de lei.

Prin hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” cu privire la încasarea penalității, a fost admisă parțial.

S-a dispus încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” în beneficiul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale penalitatea în urnă de 160 000 de lei.

S-a dispus încasarea din contul Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” în beneficiul statului a sumei de 4 800 de lei – cu titlu de taxă de stat. În rest, pretențiile au fost respinse (f.d. 107,115-118,).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 20 martie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” a contestat-o cu apel.

Ulterior, la 13 aprilie 2018 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a contestat cu apel hotărârea instanței de fond.

Prin decizia 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, a fost admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed”, casată hotărârea din 19 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, fiind emisă o nouă hotărâre după cum urmează:

Cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” cu privire la încasarea penalității, a fost respinsă ca tardivă.

S-a dispus încasarea din contul Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Imunotehnomed” a sumei de 3 600 de lei – cu titlu de taxă de stat pentru declararea apelului (f.d. 158, 159-164).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță nu a elucidat toate circumstanțele pricinii, nu a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar și în consecință a fost emisă o soluție incorectă.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la 9 noiembrie 2018 a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel, nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind încălcate normele de drept procedural și aplicate eronat normele de drept material.

Recurenta a specificat că la emiterea deciziei recurate instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 268 lit. a) Cod civil, precum că termenul de prescripție pentru încasarea penalităților a expirat.

În acest sens s-a precizat că termenul de 6 luni de zile este un termen special de prescripție extinctivă și se aplică pe perioada de 6 luni pentru calcularea penalității și nicidecum nu poate fi interpretat ca un termen special în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat.

Potrivit art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este atașată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2018, prin care a fost expediată în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d. 165), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurentă a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul constată că recursul declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la 9 noiembrie 2018, a fost depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

Copia recursului a fost expediată în adresa intimatului la 7 decembrie 2018, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se

invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrări a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, parag. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenta Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurente Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, temeiurile inserate în cererea de recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea de recurs spre examinare în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurente nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, parag. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, parag. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Agenția Medicamentului și

Dispozitivelor Medicale nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Nicolae Craiu